

Europeiska arbetsmiljöbyrån

Årsrapport 2012 Sammanfattning

***Europe Direct är en tjänst som hjälper dig att få svar
på dina frågor om Europeiska unionen.***

**Gratis telefonnummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Varken informationen eller samtalen kostar i regel något (men vissa operatörer, telefonkiosker och hotell kan ta betalt för samtalen).

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på internet via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2013

ISBN: 978-92-9240-064-4

ISSN: 1977-2505

doi: 10.2802/55494

© Europeiska arbetsmiljöbyrån, 2013

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Eftersom det är svåra ekonomiska tider och många organisationer påverkas av offentliga åtstramningar har Europeiska arbetsmiljöbyrån fortsatt att främja vikten av god arbetsmiljö i företag av alla storlekar. Byrån har också börjat titta framåt och påbörjat utvecklingen av ett flerårigt strategiskt program för dess framtida arbete.

1 Insamling och analys av information

Europeiska riskcentrumet

Under 2012 slutfördes det första [framsynthetsprojektet](#), ett av byråns flaggskepp, som handlar om att förutse långsiktiga risker förknippade med det snabbväxande området "gröna" jobb. Genom att utveckla scenarier för vad som skulle kunna hända om den tekniska utvecklingen går åt ett visst håll eller om det sker förändringar i samhället, och hur det skulle förändra arbetsmiljön, vill vi stimulera debatten och göra det tydligt för beslutsfattare vilka konsekvenser vissa handlingsvägar får.

En [slutrapport](#) och en [sammanfattning](#) av projektet "Gröna jobb och arbetsmiljö: Nya och framväxande risker med ny teknik – utsikter till 2020" kommer att offentliggöras under 2013.

Ett annat av byråns flaggskeppsprojekt har varit [Europeiska företagsundersökningen om nya och framväxande risker \(Esener\)](#), som för första gången har gett oss en realtidsuppfattning av hur vissa viktiga arbetsplatsrisker hanteras i Europa, särskilt psykosociala risker som arbetsrelaterad stress, våld och trakasserier.

Nu inriktar vi oss på en sekundär analys av de data som undersökningen har genererat, med fyra rapporter och en [sammanfattning](#) som publicerades 2012: [Arbetsmiljöstyrning](#), [Arbetstagarrepresentation och samråd om arbetsmiljön](#), [Hantering av psykosociala risker på arbetsplatsen](#) och [Drivfaktorer och hinder för hantering av psykosociala risker](#). En andra företagsundersökning (Esener) har godkänts, som nu även omfattar mindre organisationer, jordbrukssektorn samt fler länder.

Ett annat projekt har mynnat ut i en ny rapport från byrån med titeln [Riskuppfattning och riskkommunikation avseende nanomaterial på arbetsplatsen](#). Rapporten belyser våra kunskapsluckor om potentiella risker vid hanteringen av nanomaterial – material i den allra minsta skalan.

Vi har också fortsatt med förberedelserna inför förlanseringen av en "arbetsmiljöviki" (OSHwiki) 2013, genom att lägga till artiklar om viktiga ämnen som är relevanta för byråns arbetsprogram.

Arbetsmiljöinformation

En mängd [handledningar och faktablad](#) har publicerats under året till stöd för [kampanjen Ett hälsosamt arbetsliv 2012–2013](#), med titeln "Samverkan för att förebygga". Det handlar bland annat om två publikationer som tagits fram i samarbete med Europeiska fackliga samorganisationen (EFS) och BUSINESSEUROPE, om [arbetstagarnas medverkan](#) och [ledningens ledarskap](#) i arbetsmiljöfrågor. En rapport handlar om hur ett bra ledarskap kan uppmuntra till en förbättring av [arbetstagarnas beteende ur arbetsmiljösynpunkt](#), en fallstudieöversikt inriktas på [metoder för arbetstagarnas medverkan](#) och en annan studie handlar om hur organisationer kan främja god [arbetsmiljö genom sina distributionskedjor](#).

Vi har också börjat förbereda kampanjen 2014–2015 som kommer att handla om psykosociala risker, särskilt praktiska lösningar och redskap som finns att tillgå för att hantera dem. Under 2012 genomförde byrån en undersökning av de nationella kontaktpunkterna för att ta reda på vilket stöd de behöver i samband med kampanjer. Undersökningens resultat har hjälpt till att forma de produkter som tas fram för nästa kampanj.

Byråns [interaktiva verktyg för riskbedömning på nätet \(OiRA\)](#) ger framför allt mikro- och småföretag ett enkelt och gratis sätt att genomföra riskbedömningar. Sedan OiRA lanserades 2011 har byrån fortsatt att utveckla verktyget, göra det mer användarvänligt, utveckla ett OiRA-forum på nätet (som tillhandahåller utbildning och en särskild informationspunkt) och uppmuntra till att OiRA används och anpassas till specifika branscher. Nya OiRA-moduler utvecklas nu om psykosociala risker, riskrelaterat underhåll och kontorsarbete.

[Hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen](#) går ut på att få arbetsgivare att inte bara uppfylla sina formella skyldigheter på arbetsmiljöområdet utan också försöka förbättra arbetstagarnas hälsa. Under 2012 kom publikationerna [Hälsofrämjande insatser bland unga arbetstagare](#), [Främjande av psykisk hälsa på arbetsplatsen](#) och [Familjefrågor och balansen mellan arbete och familjeliv](#) samt e-faktablad till stöd för en mindre informationskampanj om tobaksrök: [Rökfria arbetsplatser. Råd till rökare](#), [Rökfria arbetsplatser. Råd till icke-rökare](#) och [Rökfria arbetsplatser. Råd till arbetsgivare för att skapa en sund arbetsmiljö](#). Två litteraturgenomgångar slutfördes också om [arbetsgivares](#) och [arbetstagares](#) motivation för att delta i hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen. Byrån har också deltagit i en expertgrupp om hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen med syftet att utveckla projektet så att det även omfattar välbefinnande i arbetslivet.

Som ett led i det pågående projektet om att [integrera arbetsmiljöfrågor i utbildning](#) har byrån publicerat ett [faktablad](#) och en serie fallstudier (med titeln [Utbildning av lärare som ska ge undervisning om risker – Exempel på hur arbetsmiljö kan integreras i lärarutbildningen](#)) om exempel på god praxis för utbildning av lärare i arbetsmiljöfrågor och undervisning om risker.

Under 2012 började byrån förbereda ett pilotprojekt om arbetsmiljö för äldre arbetstagare, med en budget på två miljoner euro, för att bidra till policyutvecklingen och ge exempel på bra strategier och metoder för hur man kan hjälpa äldre arbetstagare att hålla sig friska. Projektet planeras pågå till 2015.

2 Kommunikation, kampanjer och reklam

Kampanjen [Ett hälsosamt arbetsliv för 2012–2013](#), med titeln "Samverkan för att förebygga", lanserades i Bryssel i april. Kampanjens fokus ligger på vikten av ledningens ledarskap och arbetstagarnas medverkan för att förbättra säkerheten och hälsan på arbetsplatsen. Ett partnerskapsmöte anordnades i Bryssel för att hjälpa till med rekryteringen av officiella kampanjpartner: där deltog fler än 100 deltagare från en lång rad organisationer. Byrån fortsätter att stödja de nationella kontaktpunkternas arbete med egna informationsevenemang, med hjälp av stödpaketet för den europeiska kampanjen, och många kampanjaktiviteter ägde rum under [Europeiska arbetsmiljöveckan](#) i oktober. Rekordmånga anslöt sig till kampanjen: det blev [86 officiella kampanjpartner](#) som stöds med en kampanjguide och en stor mängd [reklammaterial](#), som är gratis och finns på 24 språk. En [film](#) med den populära seriefiguren Napo har tagits fram av Napo-konsortiet och för första gången ingår en [iPad-app](#) i informationsmaterialet för kampanjen, vilket redan har väckt stort intresse. Ett femtiotal bidrag tävlade om [priset för god arbetsmiljöpraxis](#).

Den andra [europeiska opinionsundersökningen om arbetsmiljö](#) har genomförts, där 35 000 personer i 36 europeiska länder fick tycka till om aktuella arbetsplatsfrågor. Undersökningens resultat stöder flera av byråns aktiviteter, bland annat inriktningen på arbetsrelaterad stress.

År 2012 var det [Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna](#), och byrån deltog aktivt genom att tillhandahålla information om hur man kan hjälpa arbetstagare att hålla sig friska för att kunna arbeta längre. Det handlade bland annat om en ny [webbsida om åldrande arbetstagare](#) samt de relaterade publikationerna [Främjande av aktivt åldrande på arbetsplatsen](#) samt [Arbeta bättre under längre tid](#).

Byrån medverkade på Tobaksfria dagen, [World No Tobacco Day](#), och inledde då sin [informationskampanj Rökfria arbetsplatser](#). Vi har också utvecklat en ny verktygslåda och andra material för att hjälpa arbetsgivare och arbetstagare att förstå de [nya färsymbolerna för kemikalier](#) som införs stegvis i EU. För fjärde året i rad har byrån delat ut sitt [filmpris på temat Ett hälsosamt arbetsliv](#) vid festivalen för dokumentärfilm och animerad film i Leipzig ([DOK Leipzig](#)).

Byrån deltog i ett projekt med målet att ge barn i lågstadie- och mellanstadieåldern grundläggande kunskaper om hälsa och säkerhet. [Initiativet Napo för lärare](#) tillhandahåller en mängd nätbaserade utbildningsstöd för lärare. Resurserna (bland annat lektionsplaner och videofilmer, hittills på sju språk) är baserade på seriefiguren Napo som hjälper till att sprida budskapet om ett hälsosamt arbetsliv på ett engagerande sätt.

Byrån ägnade sig flitigt åt kontakter med press och medier och PR-aktiviteter på EU-nivå och i medlemsländerna samt lanserade ett nytt [medipartnerskapsprojekt](#) till stöd för den pågående

kampanjen Ett hälsosamt arbetsliv. Byrån fortsatte att delta aktivt vid olika europeiska och internationella konferenser och utställningar. Vi utvecklade vidare en ny strategi på nätet med en ny webbplats och ökad närvaro på [Twitter](#), [Facebook](#) och [LinkedIn](#).

Byrån har fortsatt att utveckla kommunikationspartnerskap med Europeiska kommissionens generaldirektorat för näringsliv, Genomförandeorganet för konkurrenskraft och innovation samt [Enterprise Europe Network](#). Vi har fortsatt att utforska visuella medier som ett sätt att främja god arbetsmiljö, genom att utöka vårt digitala bibliotek, beställa bilder och stödja arbetsmiljörelaterade fotoutställningar. Vi har också fullföljt vårt publikationsprogram genom att producera tio nya rapporter, sex litteraturgenomgångar, tre faktablad, elva e-faktablad och en mängd artiklar och audiovisuellt material under året.

3 Nätverkande och samordning

När det gäller nätverksarbete på europeisk och internationell nivå har det hänt mycket under året. Bland annat har vi involverat de berörda parterna i arbetet med att utarbeta byråns nya fleråriga strategiska program och fortsatt att sprida information om arbetsmiljö till EU-institutionerna, parterna i den europeiska sociala dialogen och andra europeiska intressenter.

Byrån fortsätter att förbereda de nuvarande och potentiella kandidatländerna så att de kan delta i alleuropeiska aktiviteter på arbetsmiljöområdet, till exempel genom att organisera kampanjaktiviteter i de här länderna och ta fram byråns informationsmaterial på de relevanta språken.

Sambandskontoret i Bryssel fortsatte att företräda byrån i kontakterna med våra viktigaste partner på EU-nivå samt deltog i EU:s och USA:s dialog om arbetsmiljö. Byrån håller också på att bli mer delaktig i europeiska sociala dialogen och i branschvisa kommittéer för social dialog

Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha) bidrar till att göra Europa till en säkrare, hälsosammare och produktivare plats att arbeta på. Byrån bedriver forskning, tar fram och sprider tillförlitlig, balanserad och objektiv information på arbetsmiljöområdet och organiserar Europaomfattande upplysningskampanjer. EU-Osha inrättades av EU 1996 och har sitt säte i Bilbao i Spanien. Byrån sammanför företrädare för Europeiska kommissionen, medlemsstaternas regeringar, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt ledande experter från alla EU:s 27 medlemsstater och andra länder.

Översättningen utförd av översättningscentrumet (CdT, Luxemburg), från en engelsk originaltext.

Europeiska arbetsmiljöbyrån
Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANIEN
Tfn +34 944794360
Fax +34 944794383
E-post: information@osha.europa.eu